

Zákaz reformace in peius

V případě, kdy je v novém řízení podle § 264 tr. ř. ukládán samostatný trest odnětí svobody, ač byl v původním rozsudku, který byl zrušen jen v důsledku odvolání podaného ve prospěch obviněného, uložen trest odnětí svobody souhrnný za současného zrušení výroku o trestu odnětí svobody uloženého dřívějším rozsudkem (§ 35 odst. 2 tr. zák.), je v důsledku zákazu reformace in peius (§ 264 odst. 2 tr. ř.) hranicí délky trestu odnětí svobody, kterou nelze překročit, rozdíl mezi délkou trestu uloženého původním rozsudkem jako trestu souhrnného a trestu, který byl uložen dřívějším rozsudkem.

V případě, kdy je v novém řízení podle § 264 tr. ř. ukládán samostatný trest odnětí svobody, ač byl v původním rozsudku, který byl zrušen jen v důsledku odvolání podaného ve prospěch obviněného, uložen trest odnětí svobody souhrnný za současného zrušení výroku o trestu odnětí svobody uloženého dřívějším rozsudkem (§ 35 odst. 2 tr. zák.), je v důsledku zákazu reformace in peius (§ 264 odst. 2 tr. ř.) hranicí délky trestu odnětí svobody, kterou nelze překročit, rozdíl mezi délkou trestu uloženého původním rozsudkem jako trestu souhrnného a trestu, který byl uložen dřívějším rozsudkem.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16.10.2001, sp.zn. 11 Tz 229/2001)

Nejvyšší soud České republiky projednal ve veřejném zasedání stížnost pro porušení zákona podanou ministrem spravedlnosti České republiky ve prospěch obviněného V. M., , proti rozsudku Okresního soudu v Mělníku ze dne 9. 10. 2000, sp. zn. 1 T 120/2000, a rozhodl podle § 268 odst. 2, § 269 odst. 2 a § 271 odst. 1 tr. ř. tak, že rozsudkem Okresního soudu v Mělníku ze dne 9. 10. 2000, sp. zn. 1 T 120/2000, byl v neprospěch obviněného porušen zákon v ustanovení § 264 odst. 2 tr. ř. Nejvyšší soud České republiky tento rozsudek zrušil, jako i další rozhodnutí na zrušený rozsudek obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Nejvyšší soud České republiky zároveň rozhodl, že se obviněný na základě výroku o vině a o náhradě škody v rozsudku Okresního soudu v Mělníku ze dne 27. 4. 2000, sp. zn. 1 T 120/2000, ve spojení s usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2000, sp. zn. 13 To 266/2000 odsuzuje podle § 247 odst. 1 tr. zák. k trestu odnětí svobody na tři měsíce, pro jehož výkon se podle § 39a odst. 2 písm. c) tr. zák. zařazuje do věznice s ostrahou.

Z odůvodnění:

Rozsudkem Okresního soudu v Mělníku ze dne 27. 4. 2000, sp. zn. 1 T 120/2000, byl obviněný V. M. uznán vinným trestným činem krádeže dle § 247 odst. 1 písm. a) tr. zák., jehož se dopustil tím, že společně s M. H., jehož trestní stíhání bylo podle § 314c odst. 1 písm. b) tr. ř. z důvodu uvedeného v ustanovení § 172 odst. 2 písm. a) tr. ř. zastaveno, dne 4. 1. 2000 v dopoledních hodinách v chatové oblasti H. II v katastru obce Ž., okres M., odtrhli ze střechy kůlny u rekreační chaty pět hliníkových plechů v hodnotě 750,- Kč, přičemž poškozením střechy způsobili škodu ve výši 784,- Kč a tak

majiteli chaty, poškozenému M. M. M. H., způsobili celkovou škodu ve výši 1534,- Kč a dále ze střechy garáže u rekreační chaty odtrhli šestnáct hliníkových plechů v hodnotě 1600,- Kč, přičemž poškozením střechy způsobili škodu ve výši 1176,- Kč, čímž majiteli chaty, poškozenému P. Ch., způsobili celkovou škodu ve výši 2776,- Kč. Při současném zrušení výroku o trestu z rozsudku Okresního soudu v Kolíně ze dne 20. 1. 2000, sp. zn. 2 T 199/99, byl odsouzen podle § 247 odst. 1 tr. zák. za použití ustanovení § 35 odst. 2 tr. zák. k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 15 měsíců, pro jehož výkon byl zařazen do věznice s ostrahou.

K odvolání obviněného Krajský soud v Praze, jako soud odvolací, napadený rozsudek částečně zrušil, a to ve výroku o trestu, a věc v rozsahu tohoto zrušení vrátil soudu I. stupně s tím, aby dokazování doplnil o provedení důkazu přečtením spisu Okresního soudu v Kolíně sp. zn. 2 T 119/99, a ověřil tak podmínky pro ukládání souhrnného trestu v této věci.

Okresní soud v Mělníku pak rozsudkem ze 9. 8. 2000, sp. zn. 1 T 120/2000, uložil obviněnému M. při nezměněném výroku o vině a náhradě škody z rozsudku Okresního soudu v Mělníku ze dne 27. 4. 2000, sp. zn. 1 T 120/2000, ve spojení s usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2000, sp. zn. 13 To 266/2000, trest odnětí svobody v trvání 12 měsíců. Pro výkon trestu jej podle § 39a odst. 2 písm. c) tr. ř. zařadil do věznice s ostrahou.

Obviněný sice proti tomuto rozhodnutí podal včasné odvolání, to však písemným podáním doručeným odvolacímu soudu dne 10. 11. 2000 vzal zpět. Zpětvzetí odvolání téhož dne vzala podle § 250 odst. 4 tr. ř. předsedkyně senátu Krajského soudu v Praze na vědomí. Rozsudek Okresního soudu v Mělníku ze dne 9. 10. 2000, sp. zn. 1 T 120/2000, tak dne 10. 11. 2000, nabyl právní moci.

Proti tomuto rozsudku podal ve prospěch obviněného stížnost pro porušení zákona ministr spravedlnosti. Uvádí, že Okresní soud v Mělníku porušil v neprospěch obviněného zákon v ustanovení § 264 odst. 2 tr. ř. Poukazuje přitom na skutečnost, že v původním řízení byl obviněnému v téže věci uložen souhrnný trest odnětí svobody v trvání 15 měsíců při současném zrušení výroku o trestu odnětí svobody z rozsudku Okresního soudu v Kolíně ze dne 20. 1. 2000, sp. zn. 2 T 119/99, jehož výměra činila 12 měsíců. Souhrnný trest byl tak přísnější jen o tři měsíce oproti trestu uloženého dřívějším rozsudkem. Při novém rozhodnutí o trestu a jeho uložení jako trestu samostatného ve výši 12 měsíců došlo proto k výraznému zhoršení postavení obviněného. Ministr spravedlnosti z tohoto důvodu navrhuje, aby Nejvyšší soud České republiky vyslovil, že rozsudkem Okresního soudu v Mělníku ze dne 9. 10. 2000, sp. zn. 1 T 120/2000, byl porušen zákon v ustanovení § 264 odst. 2 tr. ř., napadený rozsudek zrušil a dále aby postupoval podle § 270 odst. 1 tr. ř., případně dle ustanovení § 271 odst. 1 tr. ř.

Nejvyšší soud na podkladě této stížnosti pro porušení zákona přezkoumal správnost výroku napadeného rozsudku, jakož i řízení, které mu předcházelo, a shledal, že zákon byl ve vytýkaném směru porušen.

Okresní soud v Mělníku po částečném zrušení svého rozsudku ve výroku o trestu znovu věc v rozsahu zrušení projednal v hlavním líčení konaném dne 9. 10. 2000. Pro účely tohoto řízení podle pokynu odvolacího soudu vyžádal trestní spis Okresního soudu v Kolíně, sp. zn. 1 T 199/99, a provedl důkaz jeho přečtením. Zjistil, že ve věci byl původně samosoudcem Okresního soudu v Kolíně dne 27.

10. 1999 vydán trestní příkaz sp. zn. 2 T 199/99, jímž byl obviněný M. uznán vinným trestným činem zpronevěry dle § 248 odst. 1 tr. zák. a byl mu uložen trest odnětí svobody v trvání 1 roku, který měl vykonat v režimu ostrahy. Tento trestní příkaz byl obviněnému doručen dne 19. 11. 1999 a ač proti němu obviněný vzápětí podal odpor, doručení mělo v souladu s platnou judikaturou účinky odsuzujícího rozsudku. Protože se obviněný trestného činu krádeže dle § 247 odst. 1 písm. a) tr. zák. dopustil dne 4. 1. 2000, není mezi uvedenými trestními věcmi vztah souhrnnosti, ale jde o recidivu protiprávního jednání obviněného. Při úvaze o trestu Okresní soud v Mělníku pak správně shledal, že zákonné podmínky pro uložení souhrnného trestu v jím posuzované trestní věci nejsou splněny, a že je nutno uložit trest samostatný. Při ukládání tohoto trestu tím, že jej uložil ve výměře dvanácti měsíců, však nerespektoval ustanovení § 264 odst. 2 tr. ř. upravující postup soudu I. stupně po zrušení rozsudku, resp. části rozsudku, odvolacím soudem.

Podle ustanovení § 264 odst. 2 tr. ř. platí, že byl-li napadený rozsudek zrušen jen v důsledku odvolání podaného ve prospěch obžalovaného, nemůže v novém řízení dojít ke změně v jeho neprospěch. Jde o vyjádření tzv. zákazu reformace in peius.

Obviněnému V. M. byl v původním řízení v téže věci uložen souhrnný trest odnětí svobody v trvání 15 měsíců při současném zrušení výroku o trestu odnětí svobody z rozsudku Okresního soudu v Kolíně ze dne 20. 1. 2000, sp. zn. 2 T 199/99, jehož výměra činila 12 měsíců. Zařazen byl v obou případech do věznice s ostrahou. Trest odnětí svobody, k němuž byl souhrnný trest ukládán, byl tak zpřísněn jen o 3 měsíce. Při novém rozhodování o trestu a uložení trestu jako samostatného ve výši 12 měsíců odnětí svobody došlo k výraznému a nepřípustnému zhoršení postavení obviněného. Při zachování stávajícího trestu ze shora uvedeného rozsudku Okresního soudu v Kolíně v trvání 12 měsíců, k němuž již není souhrnný trest ukládán, musí obviněný vykonat ještě trest odnětí svobody v trvání 12 měsíců podle napadeného rozsudku Okresního soudu v Mělníku ze dne 9. 10. 2000, sp. zn. 1 T 120/2000. To je zjevně oproti původním 15 měsícům nesprávně uloženého souhrnného trestu odnětí svobody zahrnujícího obě trestní věci, změna v neprospěch obviněného, přičemž k této změně došlo v rámci nového řízení konaného po zrušení původního rozsudku jen v důsledku odvolání podaného ve prospěch obviněného.

Nejvyšší soud se ztotožňuje s názorem vysloveným ve stížnosti pro porušení zákona, že v případě, kdy je v novém řízení podle § 264 tr. ř. ukládán samostatný trest odnětí svobody, ač byl v původním rozsudku, který byl zrušen jen v důsledku odvolání podaného ve prospěch obviněného, uložen trest odnětí svobody souhrnný za současného zrušení výroku o trestu odnětí svobody uloženého dřívějším rozsudkem (§ 35 odst. 2 tr. zák.), je v důsledku zákazu reformace in peius (§ 264 odst. 2 tr. ř.) hranicí délky trestu odnětí svobody, kterou nelze překročit, rozdíl mezi délkou trestu uloženého původním rozsudkem jako trestu souhrnného a trestu, který byl uložen dřívějším rozsudkem. Tento závěr není v rozporu s rozhodnutím č. [4/1998](#) Sb. rozh. tr. Citované rozhodnutí zabývající se obdobnou problematikou zákazu reformace in peius při ukládání samostatného trestu, kdy původním rozsudkem byl uložen trest souhrnný, dopadá jen na případ, kdy souhrnný trest nelze v době odvolacího řízení uložit z toho důvodu, že dřívější odsouzení je takové povahy, že se na pachatele již hledí, jako by nebyl odsouzen (§ 35 odst. 2 tr. zák.).

Nejvyšší soud proto vyslovil, že napadeným rozsudkem byl v neprospěch obviněného porušen zákon v uvedeném směru a napadený rozsudek zrušil. Jelikož byly splněny podmínky pro postup podle § 271 odst. 1 tr. ř. Nejvyšší soud sám obviněnému za trestnou činnost, za níž byl uznán vinným rozsudkem Okresního soudu v Mělníku ze dne 27. 4. 2000, sp. zn. 1 T 120/2000, ve spojení s

usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2000, sp. zn. 13 To 266/2000, uložil trest odnětí svobody tři měsíce, pro jehož výkon jej podle § 39a odst. 2 písm. c) tr. zák. zařadil do věznice s ostrahou. Nejvyšší soud přitom postupoval podle shora vyslovených právních názorů na vázanost tzv. zákazem reformace in peius.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)